

Socialdemokraterna

FRAMTIDSPARTIET

i Västra Götalandsregionen

Framtidsprogram för Västra Götalandsregionen 2018-2022

INNEHÅLL

Det ska vara gott att leva!.....	4
Rätten till jämlik och jämställd hälso- och sjukvård – hälsan ska inte vara en klassfråga!.....	6
Allas rätt till en god hälsa.....	7
De påverkbara hälsoklyftorna ska slutas inom en generation.....	8
En säker och rättvis förlossningsvård.....	8
Barnrättsperspektivet ska belysas i alla politiska beslut.....	8
Inrätta ett regionalt barnrättsforum i Västra Götalandsregionen.....	8
Samverkan mellan kommuner och region för att ge alla barn samma förutsättningar.....	8
Etablering av fler familjecentraler och mottagningar för unga vuxna.....	8
Avgiftsfria läkar- och psykologbesök på ungdomsmottagningarna.....	9
Rätten till ett socialt och aktivt liv för äldre.....	9
Alla ska ha rätt till en god munhälsa.....	9
Avgiftsfria besök hos tandhygienist för alla över 65 år.....	9
En tillgänglig och högkvalitativ vård.....	10
Tillgängligheten måste öka och väntetiderna minska i hela regionen.....	10
Den nära vården ska ha ett helhetsansvar.....	10
Fler av primärvårdens kvälls- och helgöppna mottagningar lokaliseras i anslutning till sjukhusens akutmottagningar.....	11
Nya digitala vårdformer och tjänster ska utvecklas.....	11
Avgiftsfria besök hos sjuksköterska på vårdcentralerna.....	11
Säkerställa tillräckligt många vårdplatser.....	11
Tillgång till vård i hemmet under dygnets alla timmar.....	11
Säkerställa en trygg och säker utskrivning från sjukhusen.....	12
Forskning och utveckling i framkant.....	12
Välfärdens hjältar – personalpolitik som utvecklar och engagerar.....	13
Sjukvårdspersonalen ska ha konkurrenskraftiga löner.....	14
Proffsen ska få vara proffs.....	14
Goda arbetsplatser och friska medarbetare.....	14
Utlandsutbildad sjukvårdspersonal ska tas tillvara bättre.....	15
Särskilda handledaranställningar ska inrättas.....	15
Sjukvården ska bli oberoende av hyrpersonal.....	15
Rätten till arbete och utveckling.....	16
Inflytande över arbetsmarknadspolitiken på lokal och regional nivå ska öka.....	17

– Långtidsarbetslösheten ska aktivt motverkas i samarbete mellan regionen, kommunerna och arbetsmarknadens aktörer.....	17
Regional digitaliseringsstrategi	17
Utveckla kreativa näringar, besöksnäringen och Life Science.....	18
Rätten till utbildning och livslångt lärande	18
Insatser för livslångt lärande	18
Folkbildningen är en självklar del av vuxenutbildningen.....	19
Infrastruktur för en rundare region	19
En hållbar infrastruktur för framtidens behov	19
En enkel och rättvis kollektivtrafik	20
Ett grönt och hållbart Västra Götaland	21
Utveckla regionens roll och medverkan i miljö- och klimatarbetet i vid mening.....	22
En strategi för klimatanpassningsarbetet	22
Västra Götalandsregionens verksamheter ska vara föregångare i miljöarbetet	22
Hållbar tillväxt med nya jobb inom gröna och maritima näringar	22
Västra Götalandsregionen ska stärka hållbar och ökad livsmedelsproduktion.....	23
Utveckla framtidens samhällsstruktur genom stöd till hållbar stadsutveckling, rena hav och ren luft	23
Stärka förutsättningarna för etablering av ett centrum för utveckling av fossilfria bränslen i Västra Götaland	23
Rätten till meningsfullt Kulturliv.....	24
Barnens rätt till kulturaktiviteter	24
Stärka regionens kulturinstitutioner	25
Stödja fler kulturformer	25

DET SKA VARA GOTT ATT LEVA!

Socialdemokratin är en frihetsrörelse. Vi tror på människors lika värde och politikens möjlighet att bidra till att varje individ får möjlighet att uppfylla sin potential, fri från alla former av förtryck oavsett om det kommer ur ekonomiska, sociala eller politiska strukturer. Vår historia genomsyras av kampen för ett jämställt samhälle där kvinnors lika villkor kommer till sin rätt. Vi har en orubblig tro på att när människor går samman blir hela samhället starkare. Vår yttersta målsättning är att alla, inte bara några få, ska kunna leva ett bättre liv, känna frihet och framtidstro.

När individen är som mest utsatt ska samhället vara som starkast. Därför tror vi på en generell välfärd som är solidariskt finansierad, demokratiskt styrd och rättvist fördelad. Storleken på din plånbok ska aldrig avgöra din tillgång till den offentliga välfärden.

Socialdemokraterna i Västra Götalandsregionen ser som sin uppgift att skapa förutsättningar för fler jobb och utveckling samt en jämlik hälso- och sjukvård av högsta kvalitet som ges efter behov.

Rätten till arbete och utveckling är en grundläggande förutsättning för jämlik hälsa. Att alla som kan arbeta också ska göra det är vår främsta politiska prioritering. Det kräver en aktiv arbetsmarknads-, utbildnings- och matchningspolitik. Men det kräver också att arbetsmiljön är god, jämställdheten är en bärande princip och att diskrimineringen i alla former möts med kraftfulla åtgärder. Facklig-politisk samverkan är en förutsättning för fortsatt goda villkor på arbetsplatserna. Rätten till arbete förutsätter också ett framgångsrikt, framtidsinriktat och hållbart näringsliv som ligger i framkant. Därför ska samarbetet med näringslivet skapa möjligheter till fler jobb och nya innovativa produkter och tjänster. Digitaliseringens potential, men även konsekvenser, för befintliga och nya sektorer måste beaktas, och mötas med aktiva insatser. Utvecklingen inom den gröna sektorn ger nya arbetstillfällen och är vår fantastiska möjlighet att rädda jorden åt kommande generationer.

För socialdemokratin innebär en jämlik hälsa att säkerställa rätten till utbildning och livslångt lärande. Upplysta samhällsmedborgare faller inte lika lätt offer för mörka underströmningar som ämnar dela upp samhället i vi-och-dom. Därför ska rätten till utbildning och livslångt lärande garanteras genom resan livet, även under arbetslivet.

Livet består inte bara av arbete. Alla ska ha rätt till meningsfullt kulturliv. Kulturaktiviteter när våra själar, tar våra kreativa förmågor tillvara och utgör kittet i vårt samhälle. Genom kulturlivet uttrycker vi vår längtan efter samhörighet, vår kritik mot orättvisor och vår glädje över livets alla glädjefyllda stunder. Kulturen skapas vid varje tid av de individer som befolkar ett land. Därför är kultur en mötesplats för olika uttrycksformer, och berikar hela samhället. Alla, inte bara några, ska få möjlighet att delta i samhälls- och kulturlivet. Särskilt barn och unga ska ges möjlighet att utveckla sin kreativa och konstnärliga förmåga.

När livet är som skörast ska välfärdssamhället vara som starkast! Alla ska ha rätt till en jämlik och jämställd hälso- och sjukvård. En jämlik hälsa går aldrig att nå i ett ojämlikt samhälle. Därför måste hälso- och sjukvårdspolitiken vara en integrerad del av en samlad välfärdspolitik för att minska klyftorna mellan människor i Sverige. Ingen annanstans kommer en solidarisk välfärdspolitik så väl till uttryck som inom hälso- och sjukvården. Hälso- och sjukvården får inte förvandlas till en marknad där jakten på ekonomisk vinst blir den förhärskande principen. Socialdemokratin anser att privatisering och vinstintresse i hälso- och sjukvården inte är svaret på framtidens utmaningar. Därför behövs ett regelverk som sätter stopp för vinstjakten välfärdssektorn.

Hälso- och sjukvården måste bygga på principen om en sammanhållen vård som utgår ifrån patienternas behov – inte marknadens. Därför måste vården samordnas, inte styckas sönder i konkurrerande delar. Resurserna måste användas till det de är avsedda för. Alternativa driftsformer ska aldrig utgöra ett förstahandsval utan får förekomma om det tillför särskilt mervärde, eller för att möta tillfälliga behov.

Alla ska ha lika stor rätt till en tillgänglig, modern, kompetent, kvalitativ och säker vård. Hälso- och sjukvårdens solidariska finansiering måste säkras långsiktigt.

Vi vill forma ett hållbart samhälle som erbjuder ett gott liv också åt dem som kommer efter oss. Vår livsstil och konsumtion idag får aldrig ske på bekostnad av kommande generationer. Alla ska bidra till en hållbar och cirkulär ekonomi. Transporterna av människor och gods kan och ska effektiviseras. Alla ska lätt kunna ta sig till utbildning, arbete, fritidsaktivitet eller vårdens olika inrättningar, och dessutom göra det hållbart. Det förutsätter en tillgänglig, sammanhållen, hållbar och klimatneutral kollektivtrafik och infrastruktur. Möjligheterna att resa kollektivt i hela regionen ska fortsätta utvecklas.

En välfärd i världsklass går inte att åstadkomma utan engagerade medarbetare som sätter invånarnas behov främst. Att erbjuda god och attraktiv arbetsmiljö är en förutsättning för att på bästa sätt möta invånarnas förväntningar.

Detta framtidsprogram utgör vårt ideologiska ramverk för kommande mandatperiod och innehåller konkreta politiska förslag inom respektive politikområde.

RÄTTEN TILL JÄMLIK OCH JÄMSTÄLLD HÄLSO- OCH SJUKVÅRD – HÄLSAN SKA INTE VARA EN KLASSFRÅGA!

I dagens Sverige ser vi stora skillnader i hälsa hos befolkningen. Barn som växer upp med föräldrar med kortare utbildning får oftare sämre hälsa senare i livet jämfört med de barn som växer upp i familjer med längre utbildning. Det är oacceptabelt att hälsa ska vara en klassfråga, och därför behövs reformer för att motverka denna negativa utveckling. Det är också oacceptabelt att köer och väntetiderna växer. Tillgängligheten måste öka och väntetiderna minska inom hela hälso- och sjukvården.

För en god hälsa krävs hälsofrämjande arbetssätt och samverkan på alla nivåer inom hälso- och sjukvården. Det ska inte spela någon roll vilken bakgrund man har för att kunna få en god livskvalitet.

Det är viktigt att satsa på förebyggande arbete för att i den mån det är möjligt undvika sjukdom. Om man trots allt blir sjuk krävs en bra sjukvård av hög kvalitet utan onödiga väntetider. Det ska finnas lättillgänglig information, enkla kontaktvägar och alla har rätt till ett gott bemötande.

Hälso- och sjukvården står inför omfattande utmaningar, vilket kräver långsiktiga, både verksamhetsmässiga och finansiella lösningar i bred politisk enighet. För att garantera en lika god och jämlik samt jämställt arbete i hela regionen ska omställningsarbetet inom hälso- och sjukvården, vilket har ett brett politiskt stöd, fullföljas. Denna omställning går ut på att effektivisera för att klara dessa framtida utmaningar. Omställningen består i att bygga ut den nära vården, men också att koncentrera vissa specialiteter för att garantera en hög kvalitet. Vården behöver också utveckla bättre digitala stödsystem för personalen, samt digitala vårdtjänster. För att utveckla och förbättra hälso- och sjukvården i Västra Götalandsregionen behövs därtill ett systematiskt arbete med lokal verksamhetsutveckling och ständiga förbättringar inom varje verksamhet för att förbättra produktivitet och effektivitet samt arbetsmiljö.

För att hälso- och sjukvården ska fungera bra krävs ett gott bemötande och tillgänglig information. God samverkan mellan region och kommuner krävs för sätta patienten i fokus, där även anhöriga får den information, råd och stöd som behövs för att klara av svåra situationer.

Allas rätt till en god hälsa

För att uppnå en god hälsa krävs det att minska de bakomliggande faktorer som orsakar sjukdom. Samtidigt är det viktigt att de faktorer som förbättrar människors hälsa lyfts fram.

Internationellt sett har befolkningen i Västra Götaland en god hälsa, hög levnadsnivå samt en hög förväntad livslängd. Trots detta är de sociala skillnaderna i folkhälsa betydande, och samma positiva utveckling som ses i befolkningen som helhet saknas för vissa grupper. Inom ett antal geografiska områden mår invånarna betydligt sämre och har lägre förväntad livslängd jämfört med snittet för Västra Götalandsregionen. Vi vill värna en jämlik, jämställd och nära vård i hela regionen, som är grundläggande förutsättningar för att sluta de påverkbara hälsoklyftorna. För att nå en jämlik hälsa krävs riktade reformer och ett brett samarbete i samhället. Det innebär att olika individer och grupper ska få de insatser som behövs utifrån sina förutsättningar.

Västra Götalandsregionen ska aktivt arbeta tillsammans med kommunerna och andra samhällsaktörer, för att hitta gemensamma prioriteringar som stärker invånarnas hälsa och därmed bidrar till den sociala hållbarheten.

För oss socialdemokrater är det viktigt med en jämlik tandhälsa. Munhälsan i regionen är generellt god, men socioekonomiskt ojämlik. Vi socialdemokrater vill att särskilt fokus ska läggas på att minska ojämlikheten i tandhälsa hos barn, ungdomar, personer med funktionsnedsättning samt äldre.

I Västra Götalandsregionen pågår för närvarande en utbildning, via kommittén för mänskliga rättigheter, för att samtliga verksamheter ska stå väl rustade för att implementera FN:s barnkonvention. Utbildningen syftar till att ge ökad kunskap om barnets mänskliga rättigheter och ökad förståelse för hur personal och verksamhet kan arbeta praktiskt med konventionen. Detta arbete behöver stärkas för att nå det övergripande målet för Västra Götalandsregionens barnrättsarbete om att barns och ungas rättigheter ska beaktas och respekteras.

Våra prioriteringar:

- ❖ De påverkbara hälsoklyftorna ska slutas inom en generation
- ❖ En säker och rättvis förlossningsvård
- ❖ Barnrättsperspektivet ska belysas i alla politiska beslut
- ❖ Inrätta ett regionalt barnrättsforum i Västra Götalandsregionen
- ❖ Samverkan mellan kommun och region för att ge alla barn samma förutsättningar
- ❖ Etablering av fler familjecentraler och mottagningar för unga vuxna
- ❖ Avgiftsfria läkar- och psykologbesök på ungdomsmottagningarna
- ❖ Rätten till ett socialt och aktivt liv för äldre
- ❖ Alla ska ha rätt till en god munhälsa
- ❖ Avgiftsfria besök hos tandhygienist för alla över 65 år

De påverkbara hälsoklyftorna ska slutas inom en generation

De påverkbara hälsoskillnaderna ska slutas inom en generation. För att nå dit krävs ett metodiskt, konsekvent och långsiktigt arbete samt uthållighet. Hälso- och sjukvården måste ställa om till ett mer förebyggande arbetssätt där de olika vårdnivåerna inom regionen och kommunerna samverkar i högre grad.

En säker och rättvis förlossningsvård

Rätten till en säker förlossning ska vara en självklarhet i Sverige. Kvinnor ska aldrig behöva oroa sig över att inte få säker vård under graviditet, förlossning och eftervård. Oavsett vem du är eller var du bor ska du som blivande förälder kunna känna dig trygg inför en förlossning. Inget annat duger i vår svenska välfärd. Det ska finnas förlossningsplats när man behöver den och personalen ska ha goda förutsättningar för att göra sitt jobb. Den som drabbats av en förlossningsskada ska kunna få rätt vård.

Barnrättsperspektivet ska belysas i alla politiska beslut

Enligt FN:s barnkonvention ska barns integritet respekteras. Att ta hänsyn till och arbeta utifrån ett barnrättsperspektiv är något som Västra Götalandsregionen måste bli bättre på. Vi vill därför att barnrättsperspektivet ska belysas i alla politiska beslut, t.ex. genom barnkonsekvensanalyser.

Inrätta ett regionalt barnrättsforum i Västra Götalandsregionen

Vi vill inrätta en regional plattform för stöd och samordning av barnrättsarbetet i vår region. Syftet med ett barnrättsforum är att stödja och samordna utveckling av hållbara strategier för att implementera och tillämpa barnkonventionen. Ett regionalt barnrättsforum är ett sätt att ytterligare stärka arbetet med att tillgodose barns mänskliga rättigheter och strategiskt arbeta för att implementera barnkonventionen i regionens dagliga arbete.

Samverkan mellan kommuner och region för att ge alla barn samma förutsättningar

Det är hela samhällets ansvar att barn och unga får en bra uppväxt. Därför måste vi tillsammans ta oss an de utmaningar som finns för att alla barn och unga ska få samma förutsättningar. Ett prioriterat område är att alla ska få likvärdiga förutsättningar i skolan. I dag vet vi att det finns ett samband mellan fullföljda studier och ett framtida gott och hälsosamt liv. Samverkan ska ske på alla nivåer mellan kommun och region för att hitta gemensamma prioriteringar där barnet sätts i centrum och inte riskerar att slussas runt mellan olika instanser och huvudmän. Vi vill se en utvecklig där berörda regionala verksamheter, såsom primärvård, barn- och ungdomspsykiatri och habilitering, samverkar med skola, socialtjänst, försäkringskassa, polis och civila samhället. Detta i syfte att i tid sätta in de insatser regionen kan göra för att underlätta den unges väg genom skolan.

Etablering av fler familjecentraler och mottagningar för unga vuxna

Under de senaste decennierna har den psykiska hälsan försämrats avsevärt hos både barn, ungdomar, vuxna och äldre. Tidiga insatser är avgörande för att främja barns hälsa, trygghet och

utveckling. Familjecentraler kan samordna insatser inom hälsa samt ge socialt stöd för både barn och vuxna. Vi vill dessutom att folktandvården medverkar vid familjecentralerna.

Vi ser även att det finns ett glapp för våra unga vuxna, upp till 30 år, som har ett mer omfattande vårdbehov än vad som kan erbjudas på ungdomsmottagningarna och vårdcentraler. Vi vill därför sluta detta gap genom att etablera fler mottagningar för unga vuxna i Västra Götalandsregionen. Det är också viktigt att ungdomsmottagningarna har öppettider som gör att de upplevs tillgängliga och enkla att nå.

Avgiftsfria läkar- och psykologbesök på ungdomsmottagningarna

För att förverkliga en jämlik hälsa krävs en hälso- och sjukvård med så låga trösklar in till vård som möjligt. Särskilt viktigt är dessa låga trösklar för barn och ungdomar, och där kan även en låg avgift innebära att ett besök inte blir av. Vi vill därför införa kostnadsfria läkar- och psykologbesök på ungdomsmottagningarna.

Rätten till ett socialt och aktivt liv för äldre

För att få ett hälsosamt åldrande behövs social gemenskap, meningsfulla aktiviteter och goda levnadsvanor. Det är viktigt att uppmärksamma och behandla psykisk ohälsa hos äldre. Vi vill därför utveckla metoder för att snabbare uppmärksamma psykisk ohälsa hos äldre och utveckla samarbeten mellan olika insatser inom både kommun, region och intresseorganisationer för att nå ett mer hälsosamt åldrande. Vi behöver satsa för att äldre ska kunna leva ett gott liv.

Alla ska ha rätt till en god munhälsa

En god munhälsa är viktigt både för att se bra ut i munnen samt för att motverka uppkomsten av vissa sjukdomar. En god och jämlik tandhälsa får inte vara en klassfråga. Det krävs ordentliga krafter i arbetet mot en jämlik munhälsa och därmed en god hälsa för alla invånare i Västra Götalandsregionen. Vi kommer därför att vara pådrivande för att tandvården på sikt ska införas i det nationella sjukvårdssystemet. Vi vill att folktandvården får ett utökat uppdrag att arbeta hälsofrämjande och förebyggande. För att få en bättre munhälsa för dem med stort behov av tandvårdsinsatser vill vi se en utökad samverkan mellan folktandvården och kommunerna för att tidigt sätta in rätt åtgärder.

Avgiftsfria besök hos tandhygienist för alla över 65 år

Med förebyggande insatser kan äldre personers livskvalitet och hälsa förbättras. En god munhälsa är en viktig faktor som har stor betydelse för den allmänna hälsan och på så vis viktig utifrån ett folkhälsoperspektiv. Som ett led i att på sikt göra tandvården till en del av den allmänna hälso- och sjukvården vill vi införa kostnadsfria besök hos tandhygienister för alla över 65 år.

EN TILLGÄNGLIG OCH HÖGKVALITATIV VÅRD

Tillgängligheten till hälso- och sjukvården måste förbättras. Vården ska nås enkelt och snabbt. Vårdgarantin måste hållas. Den vård som erbjuds ska vara jämlik, kunskapsbaserad, effektiv, patientfokuserad och hålla hög kvalitet samt god säkerhet. Som patient ska du kunna känna dig trygg med att du får den vård du behöver. Vi vill därför säkerställa att all vård – såväl diagnostik, behandling som rehabilitering – ges utan onödig väntan.

Olika öppna vårdformer ska erbjudas i större utsträckning och primärvården ska vara invånarnas naturliga förstahandsval, och vid behov guida till rätt vårdinstans. För att öka tillgängligheten i vården krävs en utveckling av digitala vårdtjänster. Vårdguiden 1177 ska vara en självklar väg in till rätt vårdnivå. En välfungerande ambulanssjukvård är en förutsättning för en god och tillgänglig akutsjukvård. Vi vill fortsätta utveckla och öka tillgängligheten till 1177.

Det är viktigt med en stark första linjens vård. Den vård som invånarna behöver ofta ska finnas nära och stå för en kontinuitet i vårdkedjan. Det är viktigt att erbjuda en fast vårdkontakt. Primärvården ska i samverkan med en utbyggd hemsjukvård kunna erbjuda en god tillgänglighet dygnet runt. De mest sjuka och utsatta grupperna i samhället ska prioriteras och ges ett särskilt anpassat omhändertagande. För dessa grupper är det särskilt viktigt med en sammanhållen vård.

Våra prioriteringar:

- ❖ Tillgängligheten måste öka och väntetiderna minska i hela regionen
- ❖ Den nära vården ska ha ett helhetsansvar
- ❖ Fler av primärvårdens kvälls- och helgöppna mottagningar lokaliseras i anslutning till sjukhusens akutmottagningar
- ❖ Nya digitala vårdformer och tjänster ska utvecklas
- ❖ Avgiftsfria besök hos sjuksköterska på vårdcentralerna
- ❖ Säkerställa tillräckligt många vårdplatser
- ❖ Tillgång till vård i hemmet under dygnets alla timmar
- ❖ Säkerställa en trygg och säker utskrivning från sjukhusen
- ❖ Forskning och utveckling i framkant

Tillgängligheten måste öka och väntetiderna minska i hela regionen

De senaste åren har präglats av långa väntetider och sämre tillgänglighet inom hälso- och sjukvården trots en skattehöjning och ökade statsbidrag. Detta skadar förtroendet för den offentliga vården i Västra Götaland. Denna utveckling måste brytas för att fullt ut möta befolkningens befogade förväntningar på en god, jämlik och jämställd vård i hela regionen.

Trenden med ökat köp av privatvård och hyrpersonal måste också brytas för att skapa bättre kontinuitet och långsiktighet.

Den nära vården ska ha ett helhetsansvar

Den nära vården ska kunna stå för kontinuiteten i vårdkedjan och erbjuda en fast vårdkontakt och ett uppföljningsansvar av den behandling som patienten får.

I patientens vårdförlopp ska den nära vården ha ett helhetsansvar för hela vårdprocessen. Den fasta vårdkontakten ska vara dit patienten enkelt och tryggt kan vända sig för att få svar på sina frågor och bli guidad till rätt instans. Detta är ett viktigt led i att öka tillgängligheten för att säkerställa att alla människor får rätt vård efter sina behov.

Vi vill se över de ekonomiska ersättningssystemen så att dessa stödjer helhetsansvar och kontinuiteten i patientens vårdförlopp.

Fler av primärvårdens kvälls- och helgöppna mottagningar lokaliseras i anslutning till sjukhusens akutmottagningar

Väntetiderna på akutmottagningar är för långa. En samlokalisering av jourmottagningar vid akutsjukhusen, där en snabbedömning görs så att patienten hamnar på rätt vårdnivå, kan vara en åtgärd som kan prövas för att avlasta sjukhusen. Genom förändringen kan även tillgången till röntgen och diagnostik öka.

Nya digitala vårdformer och tjänster ska utvecklas

Digitaliseringen påverkar alla områden i samhället och invånarnas förväntningar på hur moderna organisationer möter och interagerar med omvärlden är stora. Även vården ska använda digitaliseringens möjligheter för att ge invånarna en effektiv, trygg och säker vård. I detta arbete är det viktigt att säkerställa att den sammanhållna vården också är sammanhållen utifrån ett informationsutbyte så som gemensamma journalsystem. Vården ska ligga i framkant i teknikanvändningen som gör vården mer tillgänglig och minskar invånarnas väg genom vårdapparaten. Digitala vårdformer där patienten kan möta vården på distans, exempelvis via videosamtal, ska utvecklas. Digitaliseringsarbetet ökar dessutom möjligheterna att minska den administrativa bördan och underlättar effektivisering av rutiner och processer inom vården.

Avgiftsfria besök hos sjuksköterska på vårdcentralerna

Den 1 januari 2017 blev besök inom öppenvård avgiftsfri för alla personer över 85 år i hela Sverige. Vi vill gå ett steg längre i denna utveckling och erbjuda alla invånare avgiftsfria besök hos sjuksköterska inom primärvården. Detta är en satsning som ligger i linje med regeringens arbete med att få patienter att söka vård på rätt nivå.

Säkerställa tillräckligt många vårdplatser

Köer som uppstår på akutmottagningarna beror till stor del på brist på tillgång till vårdplatser. När du blir sjuk ska det finnas vård att få, och om det är akut sjukhusvård som krävs är det en förutsättning att det finns tillräckligt med vårdplatser. Vi vill aktivt arbeta för att minimera överbeläggningar och placering av patienter på andra avdelningar.

Tillgång till vård i hemmet under dygnets alla timmar

Många patienter som söker sig till akutmottagningarna skulle istället kunna få tillgång till en god vård hemma och på så sätt slippa den oro och väntan som besöket på sjukhus oftast innebär. Genom att etablera fler mobila team kan fler patienter få rätt vård i hemmiljö. Dessa ska sättas samman och utrustas utefter vilka uppdrag de står inför, med tillgång till läkarkompetens.

Säkerställa en trygg och säker utskrivning från sjukhusen

När vården av patienten på sjukhus är slutförd, är det viktigt med en trygg och säker hemgångsprocess. Detta kräver samarbete mellan så väl olika aktörer inom regionen samt mellan region och kommun. Genom att prioritera samarbete mellan olika verksamheter vid hemgång frigörs även vårdplatser till andra människor i behov, vilket ökar tillgängligheten till både akut-samt vård efter operation.

Samma samverkans- och samarbetskrav ska gälla för privata utförare som erbjuder vård på uppdrag eller genom finansiering av Västra Götalandsregionen.

Forskning och utveckling i framkant

Forskning och utveckling (FoU) är vårt främsta verktyg för att möta framtidens utmaningar. Här behövs både bredd och spets genom den forskning som bedrivs inom universitetssjukhuset, men även det forsknings- och utvecklingsarbete som bedrivs i den breda operativa verksamheten. Spetsforskningen nås genom en god samverkan mellan klinik och den medicinska forskning som sker inom bland annat Sahlgrenska akademien, där universitetssjukhuset står sig väl i förhållande till andra konkurrerande universitetssjukhus i landet. Men spets kräver även bredd och i samklang skapar bredd och spets möjlighet att utveckla en god evidensbaserad vård, att ge ökad möjlighet till goda prioriteringar samt att öka intresset för att utveckla arbetet inom vården som ett medel för personalrekrytering. Genom att även öka den verksamhetsnära forskningen som bedrivs inom primärvård, tandvård och habilitering kan också den nära och vardagliga vården utvecklas ytterligare och därmed locka fler unga akademiker till framtidens nära vård, något som gynnas om personal inom hälso- och sjukvård erbjuds möjlighet att forska inom ramen för sin anställning. Jämställdhetsperspektivet ska särskilt beaktas både vid valet av forskningsprojekt och inriktning.

VÄLFÄRDENS HJÄLTAR – PERSONALPOLITIK SOM UTVECKLAR OCH ENGAGERAR

Västra Götalandsregionen är en av landets största arbetsgivare, med sina ca 53 000 anställda. Det är en offentlig och skattefinansierad verksamhet och ska därför vara en förebild för andra arbetsgivare, ett gott exempel, med arbetsplatser som erbjuder en bra arbetsmiljö, utvecklande arbete och hög delaktighet för de anställda. Så är det inte alltid i dag.

Socialdemokraterna är ett feministiskt parti. Kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina liv. För att nå ett jämställt samhälle krävs ett långsiktigt och systematiskt arbete. Löneskillnaderna mellan kvinnor och män ska minska. Jämställdhetsarbetet ska vara en integrerad del i ordinarie verksamhet och ett jämställdhetsperspektiv ska finnas överallt där beslut fattas, resurser fördelas och verksamhet genomförs.

Våra prioriteringar:

- ❖ Sjukvårdspersonalen ska ha konkurrenskraftiga löner
- ❖ Proffsen ska få vara proffs
- ❖ Goda arbetsplatser och friska medarbetare
- ❖ Utlandsutbildad sjukvårdspersonal ska tas tillvara bättre
- ❖ Särskilda handledaranställningar ska inrättas
- ❖ Sjukvården ska bli oberoende av hyrpersonal

Västra Götalandsregionen erbjuder många olika typer av intressanta och utvecklande arbeten. Många trivs med sitt jobb, men inom vissa verksamheter upplever anställda en hård arbetsbelastning och för tungt ansvar. En bra arbetsmiljö och hög delaktighet för alla medarbetare är en förutsättning för att Västra Götalandsregionens verksamheter ska vara en attraktiv arbetsgivare. Vidareutbildning och kompetensutveckling är viktig, såväl för de anställda som för regionen som arbetsgivare, inte minst inom vården, där forskning och utveckling tagit stora kliv framåt. I dag görs insatser i form av bland annat specialistutbildningar på betald arbetstid för sjuksköterskor och undersköterskor. Strukturerad yrkesintroduktion ges till undersköterskor och sjuksköterskor för att möjliggöra en bra start för de nyutexaminerade. Vi vill att detta utvidgas till fler yrkesgrupper.

Sjukvårdspersonalen ska ha konkurrenskraftiga löner

En oroande utveckling ses idag i form av ökad personalomsättning. Tillsammans med arbetsmiljön och arbetets villkor är lönen en viktig faktor för att behålla och rekrytera personal. Det är därför nödvändigt att påbörja arbetet för att nå konkurrenskraftiga löner. Vi vill ta fram en handlingsplan och kommer att avsätta pengar i budget för att nå detta mål.

Proffsen ska få vara proffs

Vårdpersonalens arbetstyngd har på senare år ökat inte minst på grund av att arbetsuppgifter som inte är direkt patientknutna har lagts på dem. Vi vill därför se en ordentlig ökning av antalet anställda inom servicefunktionerna för att dels avlasta sjukvårdspersonalen, dels renodla arbetsinsatserna. En ökning av servicepersonalen är också en bra väg in på arbetsmarknaden för många av dem som nyligen kommit till Sverige och inte har tillräcklig och/eller validerad utbildning för arbete i patientvården.

Goda arbetsplatser och friska medarbetare

Sjukfrånvaron och personalomsättningen är hög – och växande – i delar av verksamheterna. Höga sjukskrivningstal är tydliga signaler om att arbetsmiljö och dito villkor måste förbättras. Det kostar mycket, både i pengar och i onödigt slit för personalen, vilket inte sällan slutar i ännu fler sjukskrivningar och uppsägningar. Det är en ond spiral som måste brytas.

Kompetensutveckling för chefer på alla nivåer är viktig för att åstadkomma välfungerande verksamheter, liksom ökat inflytande och möjligheter till uppgiftsväxling för medarbetarna. Vi vill ta fram en strategi för att arbeta med hälsofrämjande ledarskap.

I dag är det relativt få som har ofrivillig deltid i våra verksamheter. Det är bra – heltid ska vara norm i Västra Götalandsregionen. Men vi ser att de ”frivilliga” deltiderna ökar; facken vittnar om att allt fler väljer att gå ner i arbetstid för att orka jobba, för att slippa bli sjuka av stress. Det är inte acceptabelt! Vi vill att regionen målmedvetet och strategiskt arbetar för att jobben utformas så att alla som vill arbeta heltid orkar arbeta heltid.

För sjukvården kan utglesning av tjänstgöring på helger och nätter vara en viktig väg att gå. Tid för återhämtning är en avgörande faktor för att förebygga arbetsrelaterad ohälsa till följd av stress. Större möjlighet måste därför ges för sjukhusen att anpassa arbetstiderna. Arbetstyngd och kvälls- och helgtjänstgöring bör dessutom prioriteras högt i löneöversynerna. Vi kommer därför att arbeta för en utglesning av tjänstgöring på helger och nätter.

Utlandsutbildad sjukvårdspersonal ska tas tillvara bättre

Den resurs som utlandsutbildad hälso-och sjukvårdspersonal utgör måste tas tillvara på bästa sätt i Västra Götalandsregionen. Nationella åtgärder som snabbspår för legitimationsyrken och förstärkta resurser för validering tillsammans med regionens insatser i PLUS-programmet, där en bred utbildning om kultur, lagar och språk ingår, är en bra grund för att utlandsutbildad hälso-och sjukvårdspersonal ska komma till arbete i regionen. Insatsen bör utökas för att omfatta fler legitimationsyrken än i dag.

För att säkra framtidens växande behov av personal ska Västra Götalandsregionen också ta tillvara den nationella satsningen på trainee-platser och erbjuda möjlighet till praktik och feriearbete till långtidsarbetslösa och ungdomar, vilket kan öka intresset för ett framtida arbetsliv inom välfärdssektorn. Vi vill därför nyttja dessa möjligheter i betydligt större utsträckning än hittills.

Särskilda handledaranställningar ska inrättas

Västra Götalandsregionen behöver många medarbetare som är handledare för nyanställda. Vi vill därför införa särskilda handledaranställningar, på heltid eller i kombination med arbete/pension. Här kan äldre medarbetare vara en särskilt god tillgång, eftersom de har värdefull erfarenhet och kompetens som behöver tas tillvara, samtidigt som de kan ges möjlighet att trappa ner sin arbetstid.

Sjukvården ska bli oberoende av hyrpersonal

Det är viktigt för både patienter och medarbetare att vården blir oberoende av hyrpersonal. Med egna medarbetare skapar vi kontinuitet för patienterna. Det bidrar även till tryggare vård med högre kvalitet, ökad patientsäkerhet och lägre kostnader. Med egna medarbetare skapas också bättre förutsättningar för en god arbetsmiljö och ett långsiktigt utvecklingsarbete.

RÄTTEN TILL ARBETE OCH UTVECKLING

Arbetsmarknaden i Västra Götaland präglas fortfarande av traditionella och framgångsrika industriföretag, bland annat inom fordonstillverkningen men även kemi- och processindustrin. Samtidigt växer fram nya och innovativa företag med full kraft som utvecklar framtidens tekniker, produkter och arbete. Samarbetet mellan det offentliga och näringslivet måste utvecklas för ett näringsliv i framkant. Att klara kompetensutveckling och omskolning är viktiga utmaningar för att människor ska kunna göra sig anställningsbara och att näringslivet ska klara försörjning av arbetskraft. Där är regionen en viktig motor för att skapa samarbete mellan olika aktörer i samhället.

Västra Götalandsregionen bör samverka med andra aktörer för att inventera och bidra till att behovet av rekrytering inom bristyrken tillgodoses genom aktiva åtgärder. Detta i syfte att stärka hela regionens kompetensförsörjning, matchning och lyfta regionala yrkesvux.

Våra prioriteringar:

- ❖ Inflytande över arbetsmarknadspolitiken på lokal och regional nivå ska öka
 - Bättre matchning på arbetsmarknaden
 - Långtidsarbetslösheten ska aktivt motverkas i samarbete mellan regionen, kommunerna och arbetsmarknadens aktörer
- ❖ Regional digitaliseringsstrategi
- ❖ Utveckla kreativa näringar, besöksnäringen och Life Science

Inflytande över arbetsmarknadspolitiken på lokal och regional nivå ska öka – Bättre matchning på arbetsmarknaden

I Västra Götaland finns ett stort glapp mellan de som söker arbete och de som söker arbetskraft. Det behövs nya enklare vägar till jobb som ger varaktig etablering på arbetsmarknaden. LO:s förslag om Utbildningsjobb är därför en modell som vi i Västra Götalandsregionen vill arbeta upp samtidigt som Västra Götalandsregionen ska öka antalet anställda inom ramen för Extra-tjänster.

Utmaningarna på arbetsmarknaden i Västra Götaland kommer vara fortsatt stora. För att skapa en bättre fungerande integration för de nyanlända krävs samverkan och aktiva insatser inom arbetsmarknadspolitiken. En viktig fråga är att matcha och ta vara på kompetensen hos nyanlända med efterfrågan på arbetsmarknaden. Matchningen mellan lediga jobb och arbetssökande på arbetsmarknaden ska underlättas med stöd av utbildningsinsatser utifrån arbetslivets behov och genom ökad anställningsbarhet.

Många människor har en yrkeserfarenhet som är viktig på arbetsmarknaden. Det handlar både om de som befunnits sig länge på svensk arbetsmarknad och de som har erfarenhet från andra länder. Idag finns det många arbetsgivare som signalerar brist på rätt kompetens när de ska ny-rekrytera. Arbetet med validering ska breddas och fördjupas, samt att det vid behov erbjuds möjlighet till kompletterande utbildning och kompetensutveckling. För att kunna vara fullt anställningsbara måste deras kunskap valideras och dokumenteras. Därför är det viktigt att regionen erbjuder ett snabbt och effektivt valideringssystem.

– Långtidsarbetslösheten ska aktivt motverkas i samarbete mellan regionen, kommunerna och arbetsmarknadens aktörer

I takt med att ungdomsarbetslösheten sjunker, antalet lediga jobb ökar och fler kommer i sysselsättning har arbetsmarknadsläget förbättrats i Västra Götaland. Men fortfarande krävs insatser för dem som står längst från arbetsmarknaden. Nära samverkan med och ett handslag mellan det offentliga, akademien och näringslivet behövs för att nå märkbara resultat.

För att långtidsarbetslösheten aktivt ska kunna motverkas behövs ett samlat ansvar och samordning av nuvarande aktörer. Förutom de offentliga aktörerna – som kommuner, regioner, migrationsverket med flera – behövs också ett bra samarbete med näringsliv och civilsamhället. De områden som behöver fungera effektivt och samordnat är boende, utbildning, hälso- och sjukvård, arbetsmarknadsåtgärder och ersättningsmodeller. En framgångsfaktor för ett lyckat mottagande och en fungerande integrering är att kunna arbeta med lokala lösningar och på ett ibland okonventionellt sätt som i sin tur kräver ett lokalt handlingsutrymme. Vi vill ge samordningsförbunden i uppdrag att ta ett ansvar för nyanlända med framförallt förbättrad validering/matchning.

Regional digitaliseringsstrategi

Digitaliseringens utvecklingstakt de senaste decennierna har varit snabb och haft stor betydelse för samhällsutvecklingen. Västra Götalandsregionen måste ta vara på det förändringstryck som digitaliseringen ger och dra full nytta av de möjligheter som den nya tekniken skapar. Samtidigt ska strategier utvecklas för att möta de grupper i samhället som riskerar att halka efter. Att Västra Götalandsregionen är med och driver digitaliseringen är viktigt för att klara av omställningen till morgondagens arbetsmarknad. Regionens digitaliseringsarbete ska leda till en enklare vardag för medarbetare, invånare och övriga i samhället.

Arbetet ska även ge en högre kvalitet och effektivitet i verksamheten. Vi vill att regionen tar initiativ till en regional digitaliseringsstrategi i samverkan med länets kommuner.

Regionen måste vid upphandlingar, och i alla led, säkerställa att IT-systemen uppfyller de adekvata krav på datasäkerhet, dataåtkomst och personlig integritet som respektive system kräver.

Utveckla kreativa näringar, besöksnäringen och Life Science

Inom Life Science utvecklas samarbetet mellan akademi, hälso- och sjukvården och näringslivet i syfte att skapa nya tjänster och service. Forskning ger bättre vård för patienterna, en livskraftig exportsektor och högkvalificerade jobb i Västra Götaland. Regionen bidrar till och har en aktiv roll i den medicinska utvecklingen.

Att utveckla besöksnäringen skapar ökad attraktivitet. Vi vill ex. arbeta för att aktörerna inom turism och kultur mer aktivt arbetar för att förlänga sina turistsäsonger genom att utveckla besöksmål som attraherar breda grupper. Genom att stärka besöksnäringen stärker vi också Västra Götalands tillväxt och arbetsmarknad. Vi ser det som en viktig åtgärd för att stärka både stad och land.

RÄTTEN TILL UTBILDNING OCH LIVSLÅNGT LÄRANDE

Det livslånga lärandet blir allt viktigare i det kunskapsintensiva och komplexa samhälle vi lever i. För att man i Västra Götaland ska kunna ta tillvara på invånarnas resurser och förmågor måste det finnas insikt och förståelse hos såväl anställda, som fack och arbetsgivare för betydelsen av det livslånga lärandet och dess koppling till konkurrenskraft, lönsamhet, tillväxt och möjlighet till personlig utveckling.

Våra prioriteringar:

- ❖ Insatser för livslångt lärande på regional nivå
- ❖ Folkbildningen är en självklar del av vuxenutbildningen
- ❖ Starta högskolecentrum för distansutbildningar inom både högskola och yrkeshögskola

Insatser för livslångt lärande

Det livslånga lärandet blir allt viktigare i den värld vi lever i. För att vi fortsatt ska kunna vara en ledande kunskapsnation måste vi fokusera på det livslånga lärandet. Därför måste vi i Västra Götalandsregionen skapa bra utbildningsplatser, öka arbetsmarknadsanknytningen och göra insatser för att ta tillvara den kompetens som finns i hela Västra Götaland. Regionala yrkesvux och yrkesutbildningar ska erbjuda ett brett utbud av utbildningar som motsvarar de behov som finns i de olika regiondelarna. Regionens naturbruksskolor är en viktig grund för att klara bemaning inom gröna näringar och därför ska dessa utbildningar stärkas.

Det finns många som vill studera på universitet eller högskola men som har svårt att klara pendling mellan hem och studier. Orsaken kan vara familjesituation eller önskemål att kombinera arbete med studier. För att underlätta fortsatta studier vill vi att Västra Götalandsregionen stödjer och stimulerar fler kommuner att starta högskolecentrum för distansutbildningar inom både högskola och yrkeshögskola.

Folkbildningen är en självklar del av vuxenutbildningen

Vi ser folkbildningen som viktig för både civilsamhället och vuxenutbildningen. Civilsamhället får ett tillskott av mångfald, demokrati och ökat kulturdeltagande. För arbetsmarknadspolitiken blir folkbildningens arbete med kompetensförsörjning ett viktigt instrument.

Vi ser det som betydelsefullt att folkhögskolornas kursutbud och pedagogik används för att möta nya grupper med nya behov, erfarenheter och kunskaper. Genom att stärka resurserna till allmän kurs ger folkhögskolorna möjlighet att ta emot fler antal studerande med särskilda behov.

Studieförbunden har en mycket bred och omfattande verksamhet. Det är därför viktigt att regionen i framtiden ökar sitt stöd till studieförbunden i syfte att nå nya grupper. Genom att ta tillvara digitaliseringens möjligheter kan en spetsverksamhet utvecklas i hela regionen.

INFRASTRUKTUR FÖR EN RUNDARE REGION

Rätt investeringar bygger Västra Götaland starkt och hållbart för framtiden. De statliga satsningarna på underhåll av infrastruktur måste öka i Västra Götaland, där även investeringsbehoven är omfattande. Vi vill se satsningar som främjar en rundare region. Vi behöver även förbättra infrastrukturen med kringliggande regioner och länder. Resenärer ska kunna lita på att tågen går i tid. Vi vill möjliggöra att mer av det långväga godset fraktas på järnväg. Såväl fungerande arbetspendling som pålitliga godstransporter behövs om vi ska nå hög sysselsättning och en ökad andel kvalificerad industriproduktion.

Våra prioriteringar:

- ❖ En hållbar infrastruktur för framtidens behov
 - Driva på för ökat statligt underhåll och investeringar inom infrastrukturen
- ❖ En enkel och rättvis kollektivtrafik
 - Biljettsystem som är rättvist och enkelt
 - Ungdomsrabatten ska återinföras
 - Vi vill sänka biljettpriset för barn i grundskoleålder till hälften av biljettpriset för vuxna.
 - Särskilda familjerabatter i lågtrafik
 - Hemtagning av beställningscentralen¹
 - Smidigare kollektivtrafikresor inom och över länsgränsen
- ❖ Vara främst i Sverige att ställa om till ett fossilfritt Västra Götaland

En hållbar infrastruktur för framtidens behov

Vi måste skapa en bra grund för infrastrukturen i Västra Götaland där sjöfart, väg, järnväg, flyg och telekommunikation utvecklas och kompletterar varandra. Att öka det statliga underhållet av länsjärnvägar är nödvändigt för att hela regionen ska kunna utvecklas. Effektiva och samordnade lösningar för godstrafiken är ett viktigt mål för utveckling av transporter men även för att bidra till en omställning till klimatsmarta trafiklösningar. För att göra rätt satsningar fordras fortsatt

¹ Beställningscentralen är funktionen för beställning av färdtjänst. Idag är det förlagd i utlandet.

prioritering mellan olika insatser. Det eftersatta statliga investeringsbehovet måste åtgärdas. Regional medfinansiering får ske med stor restriktivitet och om det tillför särskilt mervärde för regionens invånare.

90 procent av Sveriges utrikeshandel sker med sjöfart och runt hälften av all containertrafik i Sverige går via Göteborgs hamn. I Göteborg finns också Nordens största allmänna energihamn där hälften av Sveriges råoljeimport tas in. För att Göteborgs hamn ska fortsatt bibehålla sin unika särställning inom Norden måste frågan vara en självklar del av regionens aktiva påverkansarbete nationellt och europeiskt. För att behålla Vänersjöfarten måste nya slussar byggas i en ny sträckning. Sjöfarten som passerar slussleden används i praktiken uteslutande för utrikes transporter, inom branscher där sjöfartens storskalighet är mycket kostsam att ersätta med väg- eller järnvägstransport. Nya slussar kan möjliggöra en större slussdimension än idag, vilket innebär möjlighet att transportera med större fartyg. Det förväntas ge minskade transportkostnader för näringslivet i Västra Götaland.

Vi vill stödja utvecklande och implementering av ny teknik i Västra Götaland. Där är gods- och persontransporter viktiga ur nya tekniska utvecklingsperspektiv. Genom att stimulera utveckling av digitala mobilitetstjänster och trafikplattformar (i samspel med utveckling av bland annat självkörande fordon) kan ytterligare steg mot ökat kollektivt resande tas.

En enkel och rättvis kollektivtrafik

Västra Götalandsregionen är en växande och omtyckt region, både att bo, studera och arbeta i. För att Västra Götalandsregionen ska fungera krävs en infrastruktur som klarar av en växande befolkning. En väl fungerande kollektivtrafik innebär att fler människor kan välja bussen eller tåget som första alternativ till utbildning, fritid och arbete. På så sätt ökar framkomligheten på våra vägar, inte minst i Göteborgsområdet.

Kollektivtrafiken i Västra Götalands-regionen måste vara pålitlig. Fler väljer att åka kollektivt om de vet att tider hålls. En bra, tillgänglig och pålitlig kollektivtrafik underlättar vardagslivet och ger en ökad livskvalitet. Genom väl fungerande kollektivtrafik kan fler få tillgång till arbete, studier och ett rikare fritidsliv. För att underlätta för fler att åka kollektivt ska priserna justeras för att

passa så många som möjligt. Ungdomsrabatten upp till 25 år ska återinföras i Västtrafiks pris-sortiment. Vi vill sänka biljettpriset för barn i grundskoleålder till hälften av biljettpriset för vuxna. Möjlighet att utveckla familjebiljett under lågtrafik är prioriterat.

Idag är Västtrafiks beställningscentral som har hand om färdtjänst och sjukresor upphandlad. För att bättre möta behov och förväntningar vill vi utreda hemtagning av beställningscentralen i egen regi.

Ett viktigt mål för Västra Götalandsregionen är att fortsätta arbetet mot fördubblingsmålet. Det innebär som mål att var tredje resa i Västra Götaland ska göras i kollektivtrafiken år 2025. Genom att fler väljer att resa kollektivt kan vi fortsätta stegen mot ett fossilfritt Västra Götaland 2030.

Vi vill erbjuda en tillgänglig kollektivtrafik som är enkel och prisvärd att resa med.

ETT GRÖNT OCH HÅLLBART VÄSTRA GÖTALAND

Den hållbara utvecklingens sociala, ekonomiska och ekologiska dimensioner är var för sig viktiga. Målet om en långsiktigt hållbar utveckling ska vara utgångspunkten för alla beslut. En av de viktigaste omställningarna för att hantera klimatkrisen är att ge fler människor möjlighet att leva miljövänligt och klimatneutralt. Omställningen mot ett hållbart samhälle är en utmaning för att säkra hälsa, jobb, god miljö och social trygghet även för framtida generationer, och här behöver Västra Götalandsregionens arbete stärkas. Regionen har under många år framgångsrikt arbetat strategiskt med omställningsarbetet inom den egna verksamheten och i samarbete med länets kommuner.

Arbetet framöver behöver också fokusera på att finna strategier för att arbeta med klimatförändringarnas konsekvenser. För regionen är kommande upphandlingar viktiga redskap för att få ökad andel fossilfri fordonsflotta. Ett strategiskt klimatanpassningsarbete ska därför initieras för att möta framtidens utmaningar i verksamheten.

Våra prioriteringar:

- ❖ Utveckla regionens roll och medverkan i miljö- och klimatarbetet i vid mening
- ❖ En strategi för klimatanpassningsarbetet

- ❖ Västra Götalandsregionens verksamheter ska vara föregångare i miljöarbetet.
- ❖ Hållbar tillväxt med nya jobb inom gröna och maritima näringar
- ❖ Västra Götalandsregionens ska stärka hållbar och ökad livsmedelsproduktion
- ❖ Stimulera användning och utveckling av förnybar energi, energieffektivisering och förbättrade transporter genom bland annat upphandling
- ❖ Utveckla framtidens samhällsstruktur genom stöd till hållbar stadsutveckling, rena hav och ren luft
- ❖ Stärka förutsättningarna för etablering av ett centrum för utveckling av fossilfria bränslen i Västra Götaland

Utveckla regionens roll och medverkan i miljö- och klimatarbetet i vid mening

Regionen ska i samarbete med kommuner, länsstyrelsen och andra intressenter vara pådrivande i miljö- och klimatarbetet inom territoriet. Arbetet behöver också fokusera på att de nationella miljömålen åter lyfts upp på agendan och utgör en utgångspunkt för samarbetet. Regionen ska ta initiativ till regionala miljömål tillsammans med kommunerna och länsstyrelsen för perioden 2020-2030.

En strategi för klimatanpassningsarbetet

Klimatanpassning handlar om hur vi ska möta konsekvenser av de klimatförändringar som redan har orsakats. Vi ser idag hur klimatet blir mer dramatiskt i vår region. Skyfallen blir kraftigare, blåsten blir hårdare och sommarens värmeböljor riskerar i framtiden bli oftare och längre.

Det är viktigt att vi ligger steget före i arbetet att möta konsekvenserna av att miljöarbetet historiskt har varit lågt prioriterat.

Västra Götalandsregionens verksamheter ska vara föregångare i miljöarbetet

Regionen ska gå före på miljöområdet. Vi ska ta ett stort ansvar för miljöproblemen och bidra till att utveckla framtidens klimatlösningar. Regionen ska aktivt driva miljöfrågorna både i den egna verksamheten och inom ramen för klimatstrategiarbetet med kommunerna. Det innebär att verksamheterna ska bedrivas resurseffektivt med fokus på att minska sin miljöpåverkan.

Men det innebär också att ha en hållbar konsumtion som stimulerar till att ta ansvar, samt stödja utveckling och innovationer. Ett viktigt led i detta är att följa upp och fortsätta utveckla regionens klimatväxlingsprogram i syfte att kunna styra mot ett mer hållbart resande för anställda och förtroendevalda.

På olika ställen i Sverige pågår utveckling av gröna bostadsområden. I Västra Götalandsregionen vill vi bidra till den utvecklingen och vill medverka till att utveckla framtidens hållbara städer tillsammans med kommuner, akademi, science parks och övriga aktörer i samhället.

Hållbar tillväxt med nya jobb inom gröna och maritima näringar

Livsmedel, maritima och gröna näringar är en viktiga branscher inom Västra Götalandsregionens arbete för långsiktig hållbar utveckling. Fokus ligger på utveckling av produktionen, kompetensförsörjning och goda matvanor. Konkurrenskraftiga, innovativa och hållbara maritima näringar som kan bidra till ökad sysselsättning, minskad miljöbelastning och en attraktiv livsmiljö.

Målsättningen att utveckla Västsverige till en av Europas ledande maritima regioner med sikte på innovation och miljöanpassad och hållbar utveckling ska fortsätta. God havsförvaltning, maritima operationer och teknologier, marina livsmedel, maritim turism, marin energi, marin bioteknik ska

även i fortsättningen utgöra utgångspunkter för det fortsatta arbetet. Målet ska vara att skapa fler jobb och högre tillväxt inom branschen.

Regionen ska fortsatt stödja forskning och utveckling av förnybar energi, energieffektivisering och förbättrade transporter. Här är utveckling av biobaserade flygbränslen ett viktigt utvecklingsområde.

Vi vill stärka förutsättningarna för etablering av ett centrum för utveckling av fossilfria bränslen i Västra Götaland. Västra Götalandsregionen måste ta krafttag för att nå målet om ett fossiloberoende Västra Götaland 2030. Miljödriven utveckling i Sverige skapar arbete och tillväxt.

Västra Götalandsregionen ska stärka hållbar och ökad livsmedelsproduktion

Västra Götaland har många gynnsamma förutsättningar för lantbruk, trädgårdsodling, fiske och vattenbruk. Livsmedelssektorn är en viktig bransch i regionen och ger många arbetstillfällen och bidrar till hållbar utveckling. Med hållbar livsmedelsproduktion möts utmaningar inom klimat- och miljöområdet. Därför vill vi tillföra resurser för att stödja ökad sysselsättning med fokus på kompetensförsörjning, branschens attraktivitet och utveckling av små och medelstora företag inom gröna hållbar livsmedelsproduktion. Genom det kan Västra Götaland få en mer hållbar konsumtion av livsmedel vilket främjar folkhälsa och minskar miljöpåverkan.

Utveckla framtidens samhällsstruktur genom stöd till hållbar stadsutveckling, rena hav och ren luft

Genom sitt stöd till olika utvecklingscentra, så kallade Science Parks stödjer regionen utveckling och innovation genom samverkan mellan näringsliv, akademi och offentliga och andra samhällsaktörer. De utgör viktiga nav för dynamisk utveckling runt om i regionen. Vi vill se en utveckling där klimat- och miljöfrågor fokuseras mer genom utveckling av befintliga eller genom nya science parks. Teknisk forskning är avgörande för utveckling av hållbar utveckling och tillväxt. Här kan Västra Götalandsregionen som en viktig regional aktör bland annat bidra till utveckling av hållbara städer, eller större fokusering kring renare hav och luft.

Stärka förutsättningarna för etablering av ett centrum för utveckling av fossilfria bränslen i Västra Götaland

Ett viktigt led i arbetet med ett fossilfritt Västra Götaland 2030 är att minska transporternas negativa miljöpåverkan. Inte minst flyget är ett viktigt framtida utvecklingsområde. Regionen kan genom aktiva insatser skapa förutsättningar för ett brett samarbete mellan offentliga aktörer, näringslivet och akademien. Vi vill ta initiativ till etablering av ett centrum för utveckling av fossilfria bränslen i Västra Götaland.

Utvecklingen av elfordon och eldrivna motorvägar kan vara ytterligare ett område som behöver stöd och utveckling. Här kan regionen vara en viktig aktör i samarbetet mellan de olika näringsgrenar och akademien.

RÄTTEN TILL MENINGSFULLT KULTURLIV

Kulturen ska präglas av mångfald, demokrati, kvalitet och interkulturellt utbyte i hela Västra Götaland. Kulturen kan ge berättelser och synliggöra de klassklyftor, könsskillnader och utmaningar mellan stad och land som finns. Kunskap om historien bidrar till människors identitet och trygghet.

Genom att delta i kulturella utbyten motverkas stereotypa föreställningar vilket medför ömsesidig förståelse och respekt för de olikheter som berikar vårt samhälle. Kulturen ska nå nya målgrupper och inkludera samhällets mångfald. Kulturarvet utgörs av vad tidigare generationer skapat och hur vi i dag uppfattar, tolkar och för det vidare. Kulturarvet är inte statiskt utan något som ständigt förändras och omformuleras. Kulturen har också en avgörande betydelse för att stärka folkhälsa och öka känslan av sammanhang.

Studieförbunden har stor betydelse för att möjliggöra utveckling av och deltagande i kulturlivet. Regionens samarbete med studieförbunden är positivt och ska utvecklas.

Våra prioriteringar:

- ❖ Barnens rätt till kulturaktiviteter
- ❖ Stärka regionens kulturinstitutioner
- ❖ Stödja fler kulturformer

Barnens rätt till kulturaktiviteter

Barns och ungas rätt till kultur ska fortsatt prioriteras i den regionala kulturpolitiken. Vi vill arbeta för att öka barns och ungas möjligheter att ta del av konst och kultur.

Regionen ska leva upp till ambitionerna i FN:s barnkonvention, där barn och ungas rätt att ta del av konst och kultur, och att uttrycka sig i konstnärlig form understryks.

Stärka regionens kulturinstitutioner

Västra Götalandsregionen är den ledande kulturen i landet. Genom institutionerna Film i Väst, Göteborgssymfonikerna, Regionteater väst och Göteborgsoperan har Västsverige fått internationell lyskraft. Vi vill stärka dessa kulturella nav genom fortsatta utvecklingsinsatser. Institutionerna har också en viktig roll i att göra sin verksamhet tillgänglig i hela Västra Götaland. I Västra Götaland finns flera museer, varav ett antal av stort nationellt intresse. Vi vill se dessa som noder inom sitt område med nationellt uppdrag.

Stödja fler kulturformer

Kultur kommer till uttryck i många olika former. Regionen ger stöd till fler kulturprojekt och till många verksamheter. För att stärka kulturens alla uttryck vill vi stödja fler kulturformer.

För att tillgängligheten inom kulturlivet ska bli bättre krävs att aktörer på både lokal, regional och nationell nivå samverkar närmare. Vårt krav är att jämlikhet och jämställdhet genomsyrar regionfinansierade kulturverksamheter. Fria kulturformer ser vi som ett sätt att uppmuntra konstnärlig spetskvalitet och nytänkande, samt att skapa möjligheter för att testa nya idéer på kulturområdet. Den fria kulturen ska också ses som ett demokratiuppdrag.

**"Valet står mellan
VINSTJAKT och
OMTANKE i välfärden.
För mig går alltid
människors behov
före marknadens
intressen."**

Helen Eliasson (S)
Regionråd i opposition

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET
I VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

SVENSKA MODELLEN SKA UTVECKLAS INTE AVVECKLAS

Socialdemokraterna

FRAMTIDSPARTIET
I VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

